

BADANIE FUNKCJI WYKORZYSTANIA NARZĘDZI NAUKOWO-TECHNICZNYCH STOSOWANYCH W DOCHODZENIU PRZESTĘPSTW POPEŁNIONYCH W ZAKŁADACH KARNYCH

W poniższym artykule autor przeprowadza analizę funkcjonalnego charakteru narzędzi naukowo-technicznych, ich przeznaczenia celowego. Samo określenie przez autora cech charakterystycznych oraz alokacja w grupach narzędzi naukowo-technicznych pozwala na wyjaśnienie kwestii prawnych i organizacyjnych związanych z wynikami stosowania tych narzędzi w dochodzeniu przestępstw w zakładach karnych. Autor analizuje koncepcję narzędzi naukowo-technicznych stosowanych w dochodzeniu przestępstw w zakładach karnych, określa ich funkcje i rodzaje, co z kolei pozwala wyjaśnić naturę pojęcia danych wydobytych w wyniku stosowania narzędzi naukowo-technicznych, i obszary ich zastosowania w dochodzeniu przestępstw w zakładach karnych.

Słowa kluczowe: narzędzia naukowo-techniczne, funkcje, zakłady karne, przestępstwo, śledztwo.

O. Batiuk
*doktor nauk prawnych
docent katedry prawa i
postępowania karnego
Wschodnioeuropejskiego
Narodowego
Uniwersytetu
im. Lesi Ukrainki
(m. Łuck, Ukraina)*

THE STUDY OF THE FUNCTIONS OF THE USE OF THE RESEARCH TOOLS USED IN THE INVESTIGATION OF CRIMES COMMITTED IN PRISONS

In terms of the scientific article the author explores the functional nature of scientific-technical means and their purpose. It is the allocation of the author of signs and grouping of scientific-technical means provides an opportunity to clarify the legal and organizational issues related to the results of applying these tools in the investigation of crimes in penal institutions. The author's analysis of the notion of scientific and technical tools used in the investigation of crimes in penal institutions, defining their functions and enable to ascertain the nature of the concepts of data resulting from the application of scientific and technical means and their use in the investigation of crimes in penal institutions.

Keywords: scientific and technical resources, functions, prison, crime investigation.

ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІЙ ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ ВЧИНЕНИХ В ПЕНІТЕНЦІАРНИХ УСТАНОВАХ

У положеннях наукової статті автор досліджує функціональну природу науково-технічних засобів, їх цільове призначення. Саме виділення автором ознак та групування науково-технічних засобів дає можливість з'ясувати правові та організаційні питання, пов'язані з результатами застосування цих засобів при розслідуванні злочинів в пенітенціарних установах. Автором проведено аналіз поняття науково-технічних засобів, що використовуються при розслідуванні злочинів в пенітенціарних установах, визначення їхніх функцій та видів дають можливість з'ясувати природу поняття даних, добутих у

результаті застосування науково-технічних засобів, та напрями їх використання при розслідуванні злочинів в пенітенціарних установах.

Ключові слова: науково-технічні засоби, функції, пенітенціарна установа, злочин, розслідування.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Актуальність теми визначена тим, що дослідження можливих класифікацій функцій науково-технічних засобів за цільовим призначенням та їх видів дозволить з'ясувати правові засади використання науково-технічних засобів у кримінальному процесі при розслідуванні злочинів вчинених в пенітенціарних установах. Саме встановлення критеріїв поділу науково-технічних засобів з позиції науки кримінального судочинства та виділення за цільовим призначенням головних функцій, що їх можуть виконувати ці засоби у сфері кримінально-процесуальних відносин, відіграє винятково важливу роль у розумінні правової природи поняття даних, одержаних у результаті застосування науково-технічних засобів при розслідуванні злочинів в пенітенціарних установах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою визначення різних видів науково-технічних засобів, у тому числі і в процесі здійснення кримінального судочинства, приділяли увагу такі вчені-криміналісти, як: М. В. Салтевський, Є. П. Іщенко, О. В. Дулов, В. О. Образцов, П. Д. Біленчук, В. Г. Гончаренко [138, 143, 92, 90, 126, 26, 40]. Зауважимо, що дослідження функцій використання науково-технічних засобів, які застосовуються при розслідуванні злочинів вчинених в пенітенціарних установах не були предметом дослідження.

Метою статті є проведено аналіз поняття науково-технічних засобів, що використовуються при розслідуванні злочинів в пенітенціарних установах, визначення їхніх функцій та видів які дадуть можливість з'ясувати природу поняття даних, добутих у результаті застосування науково-технічних засобів, та напрями їх використання при розслідуванні злочинів в пенітенціарних установах.

Виклад основного матеріалу дослідження з новим обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Передусім звернемося до встановлення теоретичних засад визначення цільового призначення науково-технічних засобів у кримінальному процесі. Вважаємо, що це в свою чергу впливатиме і на класифікацію зазначених засобів. Відтак в єдину систему об'єднуються такі зазначені нами поняття, як функціональне призначення, види засобів і одержані дані, які становлять формулу: "дані, одержані внаслідок використання науково-технічних засобів окремого виду, залежно від свого функціонального призначення можуть бути визнані як такі, що мають можливість бути використаними у процесі доказування в кримінальній справі як речові докази, документи або лягти в основу висновку експерта".

Отже, що ж треба розуміти під функціональним (цільовим) призначенням науково-технічних засобів у кримінальному судочинстві? Загальнонаукове розуміння функції полягає у визначенні її як зовнішнього прояву властивостей будь-якого об'єкта в певній системі відносин¹.

У правознавчій сфері поняття функції трактується, як правило, як головні напрями діяльності окремих суб'єктів, у тому числі і щодо використання ними

¹ Философский словарь / Под ред. И.Т.Фролова. - 5-е изд. - М.:Политиздат, 1987. - 590 с.

передбачених законом засобів реалізації своїх повноважень¹. Іншими словами, під функцією розуміється свідома діяльність, спрямована на досягнення тієї чи іншої мети.

При цьому мається на увазі не правове розуміння функції цих засобів, а їх суто технічне цільове призначення. З погляду правових відносин науково-технічні засоби сприяють виконанню функцій кримінального судочинства, а отже, сприяють реалізації завдань кримінального процесу. Відтак за основу виділення видів та функцій науково-технічних засобів можна прийняти результати криміналістичних наукових досліджень у цій сфері. Зокрема, професор Є. П. Іщенко з цього приводу зазначає: “Ці науково-технічні засоби можна класифікувати за різними підставами, проте найважливішими є класифікація ... за видом і цільовим призначенням²”.

За основу виділення функцій науково-технічних засобів, які вони виконують у кримінальному процесі, видається можливим використання структури пошуково-пізнавальної діяльності, здійснюваної в межах кримінального судочинства³.

Це пояснюється тим, що саме в її межах реалізуються оперативно-розшукова діяльність, слідчі і судові дії, експертна діяльність спрямована на встановлення фактичних даних, що мають значення для правильного вирішення справи. Це дає можливість чітко означити окремі види науково-технічних засобів, що поряд із іншими, процесуальними, сприяють виконанню завдань кримінально-процесуальної діяльності. Окремо наголосимо, на тому, на тому що в межах кримінального процесу пошуково-пізнавальна діяльність як обов'язковий елемент включає в себе, крім пізнання певного явища, спричиненого розслідуваною справою, ще й посвідчувальний елемент, пов'язаний з закріпленням, перевіркою і оцінкою результатів пізнання.

Реалізація пошуково-пізнавальної діяльності із застосуванням певних науково-технічних засобів, згідно з їхньою технічною природою, дає можливість виділити відносно самостійні види функцій: пошукову функцію, функцію фіксації, досліджувану функцію, конструктивну функцію, функцію моделювання, діагностичну функцію.

У межах кримінально-процесуальної діяльності пошукову функцію доцільно було б визначити як активну, цілеспрямовану діяльність у кримінальному судочинстві, пов'язану із встановленням об'єкта - носія інформації.

Пошукова функція виступає як одна з провідних. “Лише після того, як об'єкти - носії інформації - встановлено, створюється можливість їх фіксації, вилучення, дослідження з метою отримання, переробки, перевірки, передачі і використання даних, що в них містяться⁴”.

Розглядаючи пошукову функцію науково-технічних засобів, що можуть використовуватися у кримінально-процесуальній діяльності при розслідуванні злочинів вчинених в пенітенціарних установах, вважаємо за доцільне визначити, що саме є об'єктом пошуку, тобто на що спрямована дія пошукових технічних властивостей застосованих засобів. Думається, що найбільш правильне визначення цього об'єкта пошуку як відомостей про факти, тобто інформацію відносно того чи іншого предмета, явища або процесу, які цікавлять суб'єктів використання пошукових засобів внаслідок своєї причетності до розслідувальної кримінальної справи.

¹ Уголовный процесс: Учебник для вузов / Бобров В.К., Божьев В.П., Бородин С.В., Кобликов А.С., Москалькова Т.Н. / Под ред. В.П. Божьева. - М.: Спарк, 1998. - 574 с.

² Криминалистика: Учебник для вузов /И.Ф.Герасимов, Л.Я.Драпкин, Е.П.Ищенко /Под ред И.Ф. Герасимова, Л.Я. Драпкина. -М.: Высшая школа, 1994. -С.88.

³ Криминалистика / Под ред. В.А.Образцова. - М.:Юристь, 1997. - 760 с.

⁴ Криминалистика /Под ред. В.А. Образцова. -М.: Юристь,1997. -С.60.

Щодо зазначеної пошукової функції можна стверджувати, що науково-технічні засоби, спрямовані на її реалізацію, відіграють суттєву роль і мають важливе значення у процесі доказування по кримінальним справам. Підтвердженням цього є визначення кримінально-процесуальною та криміналістичною науками елементів процесу доказування у кримінальному судочинстві. Наприклад, Р. Х. Якубов зазначає: “Доказування по справі починається з збирання доказів, їх пошуку, винайдення, фіксування...”¹.

Серед сучасних учених таку думку поділяють Б. Т. Безлепкін, П. А. Лупинська, М. М. Михеєнко, В. Т. Нор, В. П. Шибіко².

Р. С. Белкін, погоджуючись з цим поглядом, додає: “Встановлення доказів - це їх пошук, виявлення, звернення уваги на ті чи інші фактичні дані, що мають доказове значення, - і далі, - збирати можна лише встановлені докази, які стали відомі особі, що їх збирає”³.

Проте зауважимо, що поняття пошуку в зазначених випадках, по-перше, стосується лише пошуку доказової інформації і, по-друге, включає в себе криміналістичний та кримінально-процесуальний аспекти, тобто, пошук розглядається як елемент процесуальної діяльності. Однак відомо, що широким полем застосування різноманітних науково-технічних засобів виступає також оперативно-розшукова діяльність, спрямована у тому числі і на пошук доказів.

Отже, по-перше, пошукова функція науково-технічних засобів у кримінальному судочинстві виражається в активній, цілеспрямованій діяльності, пов’язаній з експлуатацією властивостей науково-технічних засобів, спрямованих на виявлення носіїв різного роду інформації, в тому числі і доказової. По-друге, пошукова функція науково-технічних засобів може бути реалізована в межах як кримінально-процесуальної, так і оперативно-розшукової діяльності, якщо ця діяльність пов’язана з використанням таких засобів з метою забезпечення процесу доказування у кримінальному судочинстві, якому вона і передує.

Як уже зазначалось, однією з найважливіших функцій науково-технічних засобів, які використовуються у кримінальному судочинстві, виступає *функція фіксації* доказової інформації. Ми погоджуємось з точкою зору Р. С. Белкіна, який стверджує: “Розглядаючи проблему фіксації доказової інформації, вважається обґрунтованим звертати увагу на сукупність криміналістичного, процесуального, гносеологічного та інформаційного аспекта”⁴.

Кримінальне судочинство передбачає можливість використання науково-технічних засобів з метою фіксації доказової інформації як лише одного із засобів реалізації цього елемента процесу доказування на рівні з письмовою формою у вигляді різного роду протоколів.

Отже, визначення можна сформулювати так: функція фіксації науково-технічних засобів у кримінальному процесі являє собою діяльність суб’єктів кримінально-процесуальних відносин, спрямовану на експлуатацію технічних властивостей цих засобів,

¹ Якубов Р.Х. Уголовный процесс. Учебник для вузов. -М.: Издательство Зерцало, 1999. -С.174.

² Безлепкин Б.Т. Уголовный процесс России. Общая часть и досудеб-ные стадии: Курс лекций. - М.: Международный Университет Бизнеса и Управления, 1998. - 320 с. 163. Уголовный процесс: Учебник для вузов / Алексеева Л.Б., Давыдов В.А., Дьяченко М.С., Ивлиев Г.П., Лупинская П.А. / Под ред. П.А. Лупинской. - М.: Юристъ, 1995. - 544 с. 119. Михеєнко М.М., Нор В.Т., Шибіко В.П. Кримінальний процес України: Підручник. - К.:Либідь, 1999. - 536 с.

³ Белкин Р.С. Собрание, исследование и оценка доказательств. -М.: Наука, 1966. -С.29.

⁴ Белкин Р.С. Курс криминалистики. -М.: Юристъ, 1997. -Т.2: Частные криминалистические теории. -С.117.

пов'язаних з можливістю відтворення та відображення об'єктів, процесів і явищ дійсності, наділених інформаційною цінністю в результаті їхньої причетності до розслідуваної кримінальної справи.

В. О. Образцов має рацію, стверджуючи, що відображена інформація може бути використана як з процесуальною, так і з криміналістичною і оперативно-розшуковою метою¹.

Однак безумовним є те, що найважливіше значення має реалізація науково-технічними засобами функції фіксації інформації, що може бути використана як доказова. Безпосередньо її актуальність і важливість пояснюється тим винятковим значенням, яке має фіксація доказів у процесі доказування.

Функція фіксації, яку реалізують науково-технічні засоби, являє собою операцію з перекодування інформації і подання її у вигляді іншого коду. Тобто відбувається перенесення інформації з одного об'єкта на інший у вигляді, який відповідає природі останнього.

З гносеологічного боку функція фіксації являє собою відображення змісту об'єкта, який підлягає фіксації, причому результат відображення повинен створювати максимально повне уявлення стосовно об'єкта відображення, адекватно передавати його властивості і ознаки.

Функція фіксації науково-технічних засобів у кримінально-процесуальній діяльності, спрямованій на розслідування і розкриття злочинів, знаходить свій вияв у реалізації таких важливих завдань:

- 1) переведення даних на засіб матеріальної фіксації, що відповідає науково-технічній природі використаного засобу;
- 2) закріплення даних, пов'язаних з розслідуваною кримінальною справою, на матеріальних носіях і у формі, притаманній науково-технічним засобам певного виду;
- 3) збереження даних;
- 4) забезпечення можливостей багаторазового використання даних, що були зафіксовані шляхом їх відтворення;
- 5) забезпечення можливості відбору уповноваженим суб'єктом відносної, допустимої, суттєвої інформації в умовах розслідування конкретної кримінальної справи;
- 6) забезпечення можливості накопичення даних до меж, що можуть бути визнані достатніми;
- 7) відображення особливих умов, пов'язаних з порядком, процедурою, умовами та шляхами відображення інформації, що є однією з найважливіших гарантій визначення цієї інформації допустимою у випадку застосування у кримінальному судочинстві здобутих даних як доказів.

У тій чи іншій інтерпретації стосовно визначення окреслених завдань у науці криміналістики існують сталі погляди на функцію фіксації. Відмінності полягають лише в деталізації тих чи інших ознак. Наприклад, В. О. Образцов торкається питання про виконання завдань, пов'язаних з "фіксацією інформації, що є не тільки розумовою процедурою запам'ятовування будь-яких обставин, подій, процесів, але й фізичною діяльністю²"; Р. С. Белкін вказує на елементи "інформаційної сутності фіксації доказів³"; О. В. Дулов зазначає: "Усі способи фіксації забезпечуються шляхом консервування самого об'єкта разом з інформацією, яка цікавить правосуддя, або шляхом відображення за

¹ Образцов В. А. Выявление и изобличение преступника. – М.: Юристь, 1997. –С.27.

² Образцов В.А. Выявление и изобличение преступника. –М.: Юристь, 1997. –С.27.

³ Белкин Р.С. Курс криминалистики. -М.: Юристь, 1997. -Т.2: Частные криминалистические теории. -С.119.

допомогою виготовленої моделі тих чи інших властивостей, якостей об'єкта. Тим самим залежно від способу виділяються два основні завдання: консервування і моделювання¹".

Така точка зору також є прийнятною з позицій суто криміналістичної категорії.

Функція фіксації має характер і посвідчувальної діяльності, спрямованої на виконання вимог процесуальної форми, яка своєю чергою є базою та структурою, в межах якої і відповідно до вимог якої повинна відбуватися вся кримінально-процесуальна діяльність. Безпосередньо це пов'язано з *центральним процесом* цієї діяльності - процесом доказування і місцем у ньому науково-технічних засобів як засобів фіксації доказів.

Закономірною є умова розглядати науково-технічні засоби стосовно їхньої фіксаційної функції з погляду двох взаємопов'язаних аспектів: по-перше, як функції фіксації процесів, явищ, станів та об'єктів об'єктивної дійсності і, по-друге, як функції фіксації, пов'язаної з посвідчувальною діяльністю процесуального характеру.

Наступна - *дослідницька функція* - безпосередньо взаємопов'язана з процесом розслідування кримінальних справ і розкриття злочинів.

Як видається під дослідницькою функцією науково-технічних засобів у кримінальному судочинстві треба розуміти діяльність, спрямовану на експлуатацію таких засобів з метою наукового дослідження різноманітних предметів, явищ, процесів об'єктивної дійсності, що мають відношення до процесу розслідування кримінальної справи або з метою огляду цих об'єктів, спрямованого на їх дослідження.

У науковій літературі загальні завдання дослідницької діяльності визначаються метою набуття знань стосовно трьох важливих елементів:

- 1) про сам об'єкт - носій інформації, про його загальні та приватні ознаки;
- 2) про інформаційний зміст об'єкта;
- 3) про обстановку, обставини, умови і механізми відображення інформації в об'єкті.

Отже, можна стверджувати, що використання науково-технічного засобу фіксації є першим етапом дослідницької діяльності, а отриманий результат у вигляді певного матеріального носія у подальшому піддається дослідженню іншими засобами, однак уже як об'єкт цього дослідження. Наприклад, шляхом використання фототехніки одержують фотозображення окремого об'єкта, яке потім піддається дослідженню за допомогою комп'ютерних засобів з метою виявлення невидимих візуальним шляхом елементів добутого зображення. Отже, в такому випадку застосований фотоапарат виступає також у дослідницькій ролі, завдання якої він виконує поряд з функцією фіксації.

Визначення змісту дослідницької функції науково-технічних засобів що використовуються при розслідуванні злочинів в пенітенціарних установах дає можливість перейти до характеристики наступної з зазначених нами функцій - *конструктивної*.

Конструктивну функцію науково-технічних засобів у процесі розслідування злочинів в пенітенціарних установах можна визначити як діяльність, що торкається експлуатації науково-технічних засобів з метою виконання завдань, пов'язаних з визначенням складу та взаєморозташування або взаємовідносин різноманітних обставин, встановлених під час розслідування конкретної кримінальної справи.

Вважаємо, що до кола завдань, які підлягатимуть реалізації в межах конструктивної функції, можна віднести такі елементи: по-перше, оцінка інформації, зібраної по справі; по-друге, забезпечення пошуку носіїв додаткової інформації, а також визначення кола необхідної інформації для розв'язання тієї чи іншої ситуації, яка склалася в процесі

¹ Криміналістика: Учебное пособие /Под ред. А.В. Дулова. –Минск: “Экоперспектива”, 1998. -С.94.

розслідування певної кримінальної справи; по-третє, встановлення взаємодії і взаємовпливу визначеного обсягу і виду обставин за певних умов, що цікавлять слідство; і, нарешті, останній - побудова на підставі накопиченої інформації плану проведення процесу розслідування кримінальної справи.

Конструктивна діяльність охоплює реалізацію завдань, пов'язаних з елементами моделювання. У сучасних умовах це активно перетворюється в самостійну сферу діяльності, зумовлену застосуванням науково-технічних засобів. Моделювання знаходить свій вияв у вигляді окремої функції науково-технічних засобів у кримінальному судочинстві.

Під *функцією моделювання* науково-технічних засобів у процесі розслідування злочинів в пенітенціарних установах треба розуміти діяльність, спрямовану на експлуатацію науково-технічних засобів з метою одержання відображення або відтворення предметів, процесів, явищ чи побудови схеми розвитку будь-якого явища або предмета, що торкаються розслідуваної кримінальної справи, шляхом створення моделі такого об'єкта.

Технічною базою реалізації завдань функції моделювання виступають засоби комп'ютерної техніки та їхнє програмне забезпечення, що дають можливість проведення «ситуаційних» експертних досліджень, які з'явилися у практиці експертних установ.

Іншою функцією, для якої у сучасних умовах створюються ґрунтовні основи і можливості реалізації, є *діагностична* функція науково-технічних засобів у процесі розслідування злочинів в пенітенціарних установах.

Діагностичну функцію науково-технічних засобів у процесі розслідування злочинів в пенітенціарних установах можна визначити як діяльність, спрямовану на експлуатацію таких науково-технічних засобів з метою розпізнання, розмежування та визначення процесів, явищ, предметів об'єктивної дійсності, що мають відношення до розслідуваної кримінальної справи.

Фактично ця функція науково-технічних засобів виражена в реалізації трьох головних завдань:

- 1) розпізнання - встановлення подібних рис з раніше відомим об'єктом;
- 2) розмежування - встановлення на основі виділення, диференціації встановлюваного від йому подібного;
- 3) визначення - встановлення властивостей, якостей та рис об'єкта.

Практична реалізація функції діагностики НТЗ у процесі розслідування злочинів в пенітенціарних установах чітко простежується на основі становлення і ствердження в практичній діяльності уповноважених суб'єктів науково-технічних засобів «інструментальної діагностики емоційної напруги».

Підсумовуючи викладене, зауважимо, що перед науково-технічними засобами, залученими до сфери боротьби зі злочинністю в пенітенціарних установах, постає широке коло завдань, які виконуються і знаходять свою реалізацію відповідно до функціональних властивостей цих засобів. Науково-технічна природа визначає можливості, місце і сферу застосування тих чи інших засобів у процесі розслідування злочинів в пенітенціарних установах.

Безумовно, до визначальних функцій використання НТЗ слід віднести пошукову функцію та функцію фіксації НТЗ, які відіграють провідну роль у системі кримінально-процесуальних відносин, пов'язаних з використанням НТЗ у процесі доказування по конкретній кримінальній справі, що розслідується в пенітенціарних установах.

Беручи за основу функціональну класифікацію завдань, що можуть бути виконані окремими науково-технічними засобами у процесі розслідування злочинів в пенітенціарних

установах, стає можливим визначитись з окремими видами таких засобів. Визначення видів науково-технічних засобів що використовуються в пенітенціарних установах будується на взаємозумовленій єдності двох аспектів: технічного та процесуально-правового.

Проблемі дослідження видів науково-технічних засобів у кримінальному судочинстві в науці кримінального процесу не приділялося достатньої уваги. Відомі вчені-процесуалісти майже не торкалися уваги проблеми застосування науково-технічних засобів в пенітенціарних установах і проблемі визначення їх видів зокрема, обмежуючись лише питаннями можливого залучення тих чи інших окремих науково-технічних засобів до провадження слідчих дій в пенітенціарних установах.

Зокрема, М. О. Ковалов зазначає: "У процесі розслідування можна застосовувати фотографування, кінозйомку, звукозапис. До інших науково-технічних засобів відносяться прилади, речовини і матеріали (гіпс, парафін, полімери, хіміко-фізичні засоби та інші)"¹.

М. С. Дьяченко вказує: "Слідчі працівники озброєні певною криміналістичною технікою. Застосовується кінозйомка, звукозапис, фотографія і інші засоби фіксації і вилучення слідів"².

Б. Т. Безлепкін підкреслює: "До числа таких, що застосовують в процесі провадження слідчих дій стосовно доказів відносяться: фотографія, кінозйомка, звукозапис, а також деякі інші"³.

Р. Х. Якупов веде мову про застосування: "Науково-технічних та інших засобів фіксації ходу і результатів розслідування, серед яких можливим є і використання "комп'ютерного способу фіксації"⁴.

Дещо більшу увагу приділено визначенню видів науково-технічних засобів у дослідженнях професора С. В. Бородіна. Зокрема, ми виділяємо таке положення: "В процесі провадження розслідування застосовується фотографування, кінозйомки, звукозапису, а також інші науково-технічні засоби для фіксації і вилучення речових доказів. ... Серед них можна назвати: різного роду прилади (металошукач, трупшукач...); речовини і матеріали для фіксування слідів (гіпс, парафін, полімери); фізико-хімічні засоби (рентгенівські, ультрафіолетові, інфрачервоні промені, ізотопи)"⁵.

Сучасна вітчизняна наука кримінального процесу, досліджуючи проблему визначення видів науково-технічних засобів, обмежується лише фрагментарним і епізодичним вивченням питань. Так у колективній праці М. М. Михеєнка, В. П. Шибіка, А. Я. Дубинського вказано, що звукозапис, кінозйомка і відеозапис виступають засобами фіксування інформації. Проте встановлення як критерію класифікації функціональної властивості окремих науково-технічних засобів є не тільки допустимим, але й безумовно прийнятним.

Залежно від того, у вигляді якого джерела доказів втілюватимуться результати використання науково-технічних засобів у пенітенціарних установах, що прямо пов'язане з їхнім функціональним призначенням, можна виділити три групи таких засобів.

¹ Уголовный процесс. Учебник /Басков В.И., Гуценко К.Ф., Ковалев М.А., Куцова Э.Ф., Трусов А.И., Ульянова Л.Т. –М.: Издательство Зерцало, 1999. –С.206.

² Уголовно-процесуальное право: Учебник /Алексеева Л.Б., Давыдов В.А., Дьяченко М.С., Ивлиев Г.П. и др. /Под ред П.А. Лупинской. –М.: Юристъ, 1998. –С.303.

³ Безлепкин Б.Т. Уголовный процесс. Общая часть и досудебные стадии (курс лекций). – М.: Международный Университет Бизнеса и Управления, 1998. –С.204.

⁴ Якупов Р.Х. Уголовный процесс. Учебник. –М.: Издательство ЗЕРЦАЛО, 1999. –С.241.

⁵ Уголовный процесс: Учебник для вузов /Под ред.В.П. Божьева –М.: Спарк, 1998. –С.275-276.

По-перше, засоби, в результаті застосування яких суб'єкти цієї діяльності отримують матеріально фіксовані дані, які можуть безпосередньо бути використані як доказова інформація у кримінальному судочинстві. *По-друге*, це засоби, результатом використання яких виступає здобуття суб'єктами інформації про наявність будь-яких предметів, явищ, процесів, що можуть виступати як самостійні джерела доказової інформації. При цьому у другому з зазначених нами випадків інформація, одержана в результаті експлуатації науково-технічних засобів, не має характеру матеріально-фіксованих даних. Тобто в другому випадку суб'єкти дістають інформацію не у вигляді матеріально фіксованих даних, а у вигляді «одномоментних» показів таких науково-технічних засобів, спрямованих на встановлення певних предметів, явищ, процесів, що лише можуть втілитись у джерела доказової інформації по розслідуваній кримінальній справі. *По-третьє*, це засоби, результатом використання яких виступає інформація, що має значення для розслідування кримінальної справи і яка може бути опосередковано використана як доказова у кримінальному судочинстві.

Стосовно першої групи науково-технічних засобів, то в результаті їхнього застосування суб'єкти цієї діяльності дістають у своє розпорядження дані, що є виявом фіксаційної властивості цих науково-технічних засобів і які є самі по собі джерелом інформації. Це джерело об'єктивно починає існувати як самостійне, поряд з фактично існуючим у реальності «першоджерелом», яке знайшло відображення за допомогою технічних властивостей засобів у вигляді даних. Тому зазначимо, що у розпорядження суб'єктів використання науково-технічних засобів цієї групи потрапляють декілька окремих джерел інформації, в тому числі і доказової. Наприклад, проводячи фотографування під час огляду місця події, у розпорядженні слідчого опиняються такі джерела інформації: фотознімки, предмети, вилучені з місця події, інформація, зафіксована в протоколі цієї слідчої дії.

Отже, у випадку застосування науково-технічних засобів першої групи дістають матеріально-фіксовані дані у формі звуку, зображень, письма або графічних будов. Тому до цієї групи без коливань можна віднести всі науково-технічні засоби фіксації (аудіо-, кіно-, відеотехнічні засоби, фототехніку). У випадку ж використання науково-технічних засобів, результат яких матеріально не втілюється у вищезазначених формах, у розпорядження суб'єкта такої діяльності надходять лише встановлені за допомогою цих засобів, як правило, матеріальні предмети, що також можуть бути джерелом доказової інформації. Іншими словами, інформативна роль науково-технічних засобів цієї другої групи (до них слід віднести прості та аналітичні пошукові засоби) обмежена лише моментом виявлення «зовнішнього» щодо до даного засобу джерела інформації, яким може бути певний предмет або явище. Тобто інформаційна сутність цих науково-технічних засобів прямо пов'язана з моментом безпосередньої експлуатації цих засобів і не знаходить свого втілення у формі матеріально фіксованих даних. Відносно третьої з визначених груп засобів, зауважимо, що одержані з їхньою допомогою дані, можуть бути використані у процесі розслідування справи. Щодо опосередкованості використання їх у процесі доказування, то вона пояснюється тим, що результати використання таких засобів можуть лягти в основу висновку експерта. До цієї групи відносяться досліджувальні, діагностичні засоби і засоби моделювання.

Підсумовуючи викладене зазначимо, необхідно зазначити, що з позицій кримінально-процесуальної науки можна виділити три види науково-технічних засобів що використовуються при розслідуванні злочинів в пенітенціарних установах. По-перше, засоби, які в результаті їхнього застосування безпосередньо надають доказову інформацію

у вигляді матеріально фіксованих даних. Такі науково-технічні засоби доцільно охарактеризувати як «науково-технічні засоби фіксації». По-друге, засоби, що сприяють виявленню джерел доказової інформації, - це «пошукові науково-технічні засоби», і по-третє, «науково-технічні засоби експертного дослідження».

Отже, визначення функціональної природи того чи іншого науково-технічного засобу, його цільового призначення, можливостей виділення ознак та групування науково-технічних засобів дає можливість з'ясувати правові та організаційні питання, пов'язані з результатами застосування цих засобів при розслідуванні злочинів в пенітенціарних установах. Проведений нами аналіз поняття науково-технічних засобів, що використовуються при розслідуванні злочинів в пенітенціарних установах, визначення їхніх функцій та видів дають можливість з'ясувати природу поняття даних, добутих у результаті застосування науково-технічних засобів, та напрями їх використання у кримінально-процесуальній діяльності.

Література:

1. Философский словарь / Под ред. И.Т.Фролова. - 5-е изд. - М.: Политиздат, 1987. - 590 с.
2. Уголовный процесс: Учебник для вузов / Бобров В.К., Божьев В.П., Бородин С.В., Кобликов А.С., Москалькова Т.Н. / Под ред. В.П. Божьева. - М.: Спарк, 1998. - 574 с.
3. Криминалистика: Учебник для вузов / И.Ф.Герасимов, Л.Я.Драпкин, Е.П.Ищенко / Под ред И.Ф. Герасимова, Л.Я. Драпкина. -М.: Высшая школа, 1994. -С.88.
4. Криминалистика / Под ред. В.А.Образцова. - М.:Юристь, 1997. - 760 с.
5. Якупов Р.Х. Уголовный процесс. Учебник для вузов. -М.: Издательство Зерцало, 1999. -С.174.
6. Безлепкин Б.Т. Уголовный процесс России. Общая часть и досудебные стадии: Курс лекций. - М.: Международный Университет Бизнеса и Управления, 1998. - 320 с. 163.
7. Уголовный процесс: Учебник для вузов / Алексеева Л.Б., Давыдов В.А., Дьяченко М.С., Ивлиев Г.П., Лупинская П.А. / Под ред. П.А. Лупинской. - М.: Юристь, 1995. - 544 с. 119.
8. Михеєнко М.М., Нор В.Т., Шибіко В.П. Кримінальний процес України: Підручник. - К.:Либідь, 1999. - 536 с.
9. Белкин Р.С. Собрание, исследование и оценка доказательств. -М.: Наука, 1966. - С.29.
10. Белкин Р.С. Курс криминалистики / Р. С. Белкин // . - М.: Юристь, 1997. -Т.2: Частные криминалистические теории. - С.117.
11. Образцов В.А. Выявление и изобличение преступника. - М.: Юристь, 1997. -С.27.
12. Криминалистика: Учебное пособие /Под ред. А. В. Дулова. - Минск: “Экоперспектива”, 1998. -С.94.
13. Уголовный процесс. Учебник /Басков В. И., Гуценко К. Ф., Ковалев М. А., Куцова Э. Ф., Трусов А. И., Ульянова Л. Т. -М.: Издательство Зерцало, 1999. - С.206.
14. Уголовно-процесуальное право: Учебник /Алексеева Л.Б., Давыдов В.А., Дьяченко М.С., Ивлиев Г.П. и др. /Под ред П.А. Лупинской. -М.: Юристь, 1998. -С.303.
15. Безлепкин Б. Т. Уголовный процесс. Общая часть и досудебные стадии (курс лекций). -М.: Международный Университет Бизнеса и Управления, 1998. -С.204.
16. Уголовный процесс: Учебник для вузов / Под ред.В.П. Божьева -М.: Спарк, 1998. - С.275-276.

THE STUDY OF THE FUNCTIONS OF THE USE OF THE RESEARCH TOOLS USED IN THE INVESTIGATION OF CRIMES COMMITTED IN PRISONS**O. BATUYK**

Statement of the problem in general and its connection with important scientific or practical tasks. The relevance of the topic is determined by the fact that the study of the possible classifications of the functions of scientific and technical means for the intended purpose and their species will help to clarify the legal framework of the use of scientific and technical means in criminal proceedings in the investigation of crimes committed in prisons. It is the establishment of criteria for the separation of scientific and technical means with the position of science in criminal proceedings and the selection for the intended purpose the main functions that can be performed by these tools in the field of criminal procedure relations, plays an extremely important role in understanding the legal nature of the concepts of data obtained as a result of applying technical and scientific tools for the investigation of crimes in penal institutions.

Analysis of recent research and publications. The problem of definition of the different types of scientific-technical means, including in the implementation of criminal justice, pay attention to these scholars, criminologists, as: M. C. Zalewski There. P. Ishchenko, O. C. Dulov, C. O. Samples, P. D. Belanchuk, C. G. Goncharenko[138, 143, 92, 90, 126, 26, 40]. Note that the study of the functions of the use of the research tools used in the investigation of crimes committed in prisons have not been the subject of research.

The aim of the article is analysis of the notion of scientific and technical tools used in the investigation of crimes in penal institutions, defining their functions and that will give the opportunity to clarify the nature of the concepts of data resulting from the application of scientific and technical means and their use in the investigation of crimes in penal institutions.

The main material of the research with the justification of scientific results. First of all, let us establish the theoretical foundations of the determination target scientific-technical means in criminal proceedings. We believe that this in turn will affect the classification of these funds. Therefore in a single system together such as these concepts as functional purpose, the means and the received data comprise the formula: “the data obtained by use of the research funds of a particular species, depending on their functional purpose can be recognized as such, they are to be used in the process of proof in a criminal case as evidence, documents, or be the basis of the expert opinion”.

So, what one should understand the functional purpose of scientific-technical means in criminal proceedings? Scientific understanding of the functions is to define it as an external manifestation of the properties of any object in a certain system of relations .

In pravoslavci the sphere of the notion of a function is treated, as a rule, as the major activities of private entities, including regarding the use of legal means the exercise of its powers . In other words, a function is understood as a conscious activity aimed at achieving a particular goal.

This does not mean the legal understanding of the functions of these tools, and their purely technical purpose. From the point of view of the legal relations of the scientific-technical means contribute to the functions of criminal proceedings and, therefore, contribute to realising the objectives of the criminal process. Therefore, the basis of allocation types and functions of scientific and technical tools, you can take the results of criminological research in this area. In particular, Professor There. P. Ishchenko on this occasion said: “These scientific and technical tools can be classified on various grounds, but the most important are the classification ... in mind and purpose ”.

The basis of allocation of the functions of scientific and technical means that they perform in the criminal process, it is possible to use a structure search and educational activities in the framework of criminal proceedings .

This is due to the fact that within its framework are implemented investigative activities, investigative and judicial actions, expert activities aimed at establishing evidence relevant to the proper resolution of the case. This gives the opportunity to clearly identify certain types of scientific and technical tools, along with other procedural contribute to the tasks of the criminal procedural activities. Separately, we note, on the fact, that in the criminal process search and cognitive activity as a mandatory element includes, in addition to knowledge of a particular phenomenon, caused by the investigated case, and another, and certifying the element associated with fixing, testing and evaluation of the results of knowledge.

Realization of research and educational activities using specific scientific-technical means, in accordance with their technical nature, gives the possibility to allocate relatively independent types of functions: a search function, a latching function, the analyzed function, constructive function, function modeling, diagnostic function.

In the framework of criminal procedural activities of the search function would be defined as the active, purposeful activity in criminal proceedings related to the determination of the carrier object information.

The search function is acting as one of the leading. “Only after the objects - media - installed, it creates the possibility of their fixation, removal, research for the purpose of receiving, processing, validation, transfer and use the data contained in them .

Considering the search function of scientific-technical means that can be used in the criminal activities in the investigation of crimes committed in prisons, we consider it appropriate to determine what is the object of the search, that is what being targeted by search engines technical properties of the applied tools. I think that the most correct definition of the object of search of facts, that is, information for a particular object, phenomenon or process of interest subjects use search tools due to his involvement in the investigation of the criminal case.

On the specified search functions can be argued that the scientific and technical means aimed at its implementation, play a significant role and are important in the process of proof in criminal cases. Proof of this is the definition of the criminal procedure and forensic Sciences of the elements of the process of proof in criminal proceedings. For example, G. H. Yakubov says: “the Proof of the case begins with the gathering of evidence, their search, detection, fixing... ”.

Among modern scholars such an opinion shared by B. T. Bezlepkin, P. A. Lipinska, M. M. Mikheenko, C. T. burrows, B. N., Chibiko .

The Hydrographic Belkin, agreeing with this opinion, adds: “the Establishment of proof is their search, detection, paying attention to certain evidence that has probative value, and further, to gather you only have evidence that are known to the person who collects them ”.

Note, however, that the concept of search in these cases, first, only concerned with finding the evidence and, secondly, includes criminal and criminal-procedural aspects, that is, the search is considered as an element of procedural activities. However, it is known that a wide field of application of various scientific-technical means is also operatively-search activity, aimed at including the search for evidence.

So, first of all, the search function of the scientific-technical means in criminal proceedings is in active, purposeful activities associated with the operation of the properties of scientific and technical measures aimed at the identification of carriers of various kinds of information, including evidence-based. Secondly, the search function of the scientific-technical means can be implemented within a criminal procedure, and the operational-search activity, if this activity is

associated with the use of such funds to ensure the process of proof in criminal proceedings, which it precedes.

As already noted, one of the most important functions of scientific and technical means used in criminal proceedings, performs the function of fixing the evidentiary information. We agree with the viewpoint, S. Blkno, which States: “Considering the problem of fixing the evidentiary information, is it reasonable to pay attention to the totality of the criminal, procedural, epistemological and information aspect.

Criminal procedure provides for the possibility of the use of scientific and technical means for fixing the evidentiary information as one means of implementing this element of the process of proof is on the level with the written form of various protocols.

Therefore, the definition can be formulated as follows: the function of fixing the scientific and technical means in the criminal process is an activity of subjects of criminal procedure relations, aimed at the exploitation of the technical properties of these funds associated with the playback and display of objects, processes and phenomena of reality, endowed with informational value as a result of their involvement in the investigated criminal case.

C. O. Samples of rights, arguing that this information can be used as procedural and forensic and investigative purpose .

However, absolute is that essential the implementation of scientific and technical means of the function you commit the information that can be used as evidence. Directly its relevance and importance due to the exceptional importance of fixation of the evidence in the process of proof.

The latching function, which implements scientific-technical means is an operation on the encoding information and presenting it in the form of other code. Then there is a transfer of information from one object to another in the form that corresponds to the nature of the latter.

From the epistemological side of the latching function is a reflection of the content of the object that must be fixed, and the display should create a full picture with respect to the object display adequately convey its properties and characteristics.

The latching function of the scientific-technical means in the criminal procedural activities aimed at the investigation and detection of crime, finds its expression in the following important tasks:

- 1) transfer the data to the tool material fixation, which corresponds to the scientific nature of the means used;
- 2) securing data associated with the investigated criminal case, on physical media in the form of inherent scientific and technical tools of a particular type;
- 3) storing the data;
- 4) ensuring the reusability of the data, which were recorded by their play;
- 5) allow selection of an authorized subject relative, valid, relevant information in terms of specific investigation of the criminal case;
- 6) enable data accumulation to the limits that can be found to be sufficient;
- 7) display the special conditions associated with the procedure, procedure, conditions and ways of displaying information, which is one of the most important safeguards this information is valid in the case of the use in criminal proceedings of the received data as evidence.

In varying interpretations regarding the definition of the tasks in the science of forensics, there are well-established views on the function of fixing. The differences are only in the detail of certain signs. For example, C. O. Samples with the question of the tasks associated with “fixing information that is not only mental procedure of memorizing any circumstances, events, processes, and physical activity”; G. S. Belkin indicates the items of information essence fixation of the evidence”; O. C. Dulov notes: “All methods of fixation are achieved by preserving the

object together with information that interests of justice, or by displaying using a custom model certain properties, qualities of the object. Thus, depending on the way are two main objectives: the conservation and modeling.

This view is also acceptable from the point of view of forensic categories.

The latching function has the character and certified activities aimed at fulfilling the requirements of procedural forms, which in turn is the basis and the framework within which, in accordance with the requirements which must happen all criminal activity. It is connected directly with the Central process of this activity is the process of proof and place in the scientific and technological tools as a means of fixation of the evidence.

A natural condition is to consider the scientific and technical resources relative to their fixation functions from the point of view of two interconnected aspects: firstly, as a function of fixation processes, events, States, and objects of objective reality and, secondly, as a function of fixation associated with poshly activity of a procedural nature.

The following research function is directly interrelated with the process of criminal investigation and solving crimes.

How is issued under the research function of the scientific-technical means in criminal proceedings should understand the activities aimed at the exploitation of such funds for the purpose of scientific research on various objects, phenomena, processes objective reality, related to the process of a criminal investigation or for the purposes of inspection of these facilities focused on their studies.

In scientific literature the overall objectives of the research activities are determined to acquire knowledge in relation to three important elements:

- 1) the object itself - the media about his public and private signs;
- 2) the information content of the object;
- 3) about the situation, circumstances, conditions and mechanisms for displaying information in the object.

Therefore, it can be argued that the use of scientific and technical means of fixation is the first stage of the research, and the result in the form of a specific material carrier further subjected to study by other means, but as an object of study. For example, through the use of photographic receive images of a single object, which is then subjected to study by computer means in order to detect invisible by visual elements extracted image. Therefore, in this case applied the camera is also in a research role, a task which he performs along with latching function.

Determining the content of the research functions of the scientific and technical means used in the investigation of crimes in penal institutions provides the opportunity to move to the following characteristics of these our functions - constructive.

Constructive function of scientific-technical means in the process of investigating crimes in penal institutions can be defined as activities relating to the exploitation of scientific and technical means to perform the tasks associated with the composition and configuration or relationship to various circumstances established in the course of the investigation of a specific criminal case.

We believe that the number of tasks to be implemented in the framework of constructive functions, include the following elements: first, the assessment of the information collected on the case; secondly, ensure that search for additional media information, as well as identifying the necessary information to solve a certain situation that has developed in the process of investigation of a specific criminal case; thirdly, the establishment of interaction and mutual influence of certain amount and type of circumstances, under certain conditions, the desired result; and finally, the last

building on the basis of the accumulated information plan process the investigation of the criminal case.

Constructive activities covers the implementation of tasks associated with simulation elements. In modern conditions it actively into the independent field of activity caused by the application of scientific and technical means. Modeling finds its manifestation in the form of separate functions of the scientific-technical means in criminal proceedings.

Under the function of modeling scientific-technical means in the process of investigating crimes in penal institutions should understand the activities aimed at the exploitation of scientific and technical means with the purpose of obtaining a display or playback of objects, processes, phenomena, or structuring of the development of any phenomenon or object, which relate to the investigation of the criminal case, by creating a model of such an object.

Technical framework for the realization of the objectives of the simulation are tools of computer hardware and software that gives the possibility of "situational" expert studies, which appeared in the practice of peer institutions.

Another function, which in modern conditions are the fundamentals and possibilities of implementation, is a diagnostic feature of scientific-technical means in the process of investigating crimes in penal institutions.

Diagnostic function of scientific-technical means in the process of investigating crimes in penal institutions can be defined as activities aimed at the exploitation of such scientific and technical means for the purpose of definition, delineation and definition of processes, phenomena, objects of objective reality relevant to investigated the criminal case.

In fact, this feature of scientific-technical means is expressed in the implementation of three major tasks:

- 1) recognition - establishing similarities with previously known object;
- 2) the separation - setting on the basis of selection, differentiation installed this;
- 3) definition - set the properties, qualities and Fig object.

Practical implementation of diagnostic functions npov in the process of investigating crimes in penal institutions clearly traced on the basis of the formation and approval in practical activities authorized subjects of scientific-technical means "of instrumental diagnostics of emotional stress".

Summarizing the above, we note that before the scientific and technical resources involved in the fight against crime in penal institutions, there is a wide range of tasks that are performed and are implemented in accordance with the functional properties of these funds. Scientific and technical nature determines possible, place and scope of those or other means in the process of investigating crimes in penal institutions.

Of course, the defining functions using npov should include a search function and a function of fixing npov, which play a leading role in the system of criminal procedure relations associated with the use of TCB in the process of proving in a particular criminal case, which is investigated in the penitentiary institutions.

Based on the functional classification of tasks that can be performed separate scientific and technical resources in the process of investigating crimes in penal institutions, it becomes possible to determine certain types of such funds. Species identification scientific and technical means used in prisons is based on vsamsonova the unity of the two aspects: technical and procedural law.

Study of the problem types of scientific-technical means in criminal proceedings in the science of criminal proceedings was not given sufficient attention. Famous scientists-scientists almost never touched the attention problems of application of scientific and technical means in

prisons and the problem of determination of their species in particular, limited only by the possible involvement of any particular scientific and technical means to conduct investigative activities in correctional institutions.

In Particular, the Maltese order of Kovalev notes: "In the process of investigation can be applied photographing, filming, recording. Other scientific and technical means include devices, substances and materials (plaster, wax, polymers, chemical, physical and other) ”.

M. S. Dyachenko specifies: "the Investigating workers armed with certain forensic techniques. Applies filming, audio recording, photography and other means of fixation and removal of traces ”.

B. T. Bezlepkin emphasizes: "To those used in the production process of the investigation in respect of evidence include: photography, filming, recording, and some others. ”

G. H. Yakupov is talking about the application: "Scientific-technical and other means of fixation of the progress and results of the investigation, among which it is possible to and use of computer locking method” ”.

More attention is paid to the kinds of scientific and technical tools in the research of Professor C. C. Borodin. In particular, we distinguish the following provision: "In the production process of the investigation applies the photographing, filming, recording, and other technological means for fixing and seizure of physical evidence. ... Among them are: different kinds of devices (detector, troposheric...); substances and materials to fix the traces (plaster, wax, polymers); physico-chemical means (x-ray, ultraviolet, infrared rays, isotopes) ”.

Modern domestic science of the criminal process, exploring the problem of species identification scientific-technical means, limited to the fragmentary and episodic learning issues. So in the collective labour M M Michele, VP of Chebika, A. J. Dubinsky indicates that the recording, film and video act as the means of recording information. However, the establishment of a criterion of classification of the functional properties of individual scientific-technical means is not only permissible, but certainly acceptable.

Depending on whether, as a source of evidence to embody the results of the use of scientific and technical means in prisons, which is directly related to their functional purpose, we can distinguish three groups of such funds.

First, the tools, the application of which the subjects of these activities receive material fixed data that can directly be used as evidence-based information in criminal proceedings. Secondly, the means, the result of which is the obtaining of the subjects of the information about the presence of any objects, phenomena, processes that can act as independent sources of evidence information. While in the second of these us cases, the information obtained by the exploitation of scientific and technical means, has no character material and fixed data. That is, in the second case, subjects receive information in the form of material fixed data, and in the form of "random" screenings such scientific and technical measures aimed at establishing certain objects, phenomena, processes that can turn into sources of evidence information on the investigated criminal case. Thirdly, it means, the result of which is the information that is relevant to a criminal investigation and which may be indirectly used as evidence in criminal proceedings.

In the first group of scientific and technical means, the result of their application the subjects of these activities are in possession of data that is a manifestation of the fixation properties of these scientific and technical means which are in themselves a source of information. It is a source of objectively begins to exist as an independent, along with actually existing in reality "the source", which is reflected by technical properties means in the form of data. Therefore, note that in order entities ' use of the research funds in this group are several distinct sources of information, including evidence-based. For example, by photographing during the

examination of the scene, in the possession of the investigator are the following sources of information: pictures, items taken from the scene, the information recorded in the record of this investigation.

Therefore, in the case of the application of scientific and technical means of the first group receive material and fixed data in the form of sound, images, letters, or graphics of the buildings. Therefore, this group will not hesitate to refer all technical and scientific means of fixation (audio, film, deathno tools, photographic equipment). In the case of the use of scientific and technical means, the result of which the material is not embodied in the above forms, at the disposal of the subject of this comes only installed with the help of these funds, as a rule, material objects, can also be a source of evidence. In other words, the informative role of scientific and technical means of this second group (include simple and analytical search tools) is limited only by the discovery of the "external" with respect to the tool information sources, which can be a specific object or phenomenon. That is, the informational essence of these scientific-technical means is directly connected with the moment of the direct exploitation of these funds and does not find its embodiment in the form of material fixed data. Regarding the third of these groups of assets, note that the resulting data can be used in the process of investigation. On oposedredkovanosti use in the process of proof, it is due to the fact that the results of the use of such tools can form the basis of an expert opinion. This group includes research, diagnostic tools, and modeling tools.

Summarizing the above, we note, it should be noted that the positions of criminal procedure of science is possible to distinguish three types of scientific and technical means used in the investigation of crimes in penal institutions. First, it means that the result of their application directly provide evidence-based information in the form of material fixed data. Such technological means appropriate to characterize as "scientific-technical means of fixation". Second, tools to help identify sources of evidence information is "retrieval of scientific and technical means" and thirdly, "scientific-technical means of expert research".

Therefore, the definition of the functional nature of this or that scientific-technical means, its purpose, capabilities of feature selection and grouping of scientific-technical means provides an opportunity to clarify the legal and organizational issues related to the results of applying these tools in the investigation of crimes in penal institutions. Our analysis of the notion of scientific-technical tools used in the investigation of crimes in penal institutions, defining their functions and enable to ascertain the nature of the concepts of data resulting from the application of scientific and technical means and their use in criminal activities.

References:

1. Философский словарь / Под ред. И.Т.Фролова. - 5-е изд. - М.:Политиздат, 1987. - 590 с.
2. Уголовный процесс: Учебник для вузов / Бобров В.К., Божьев В.П., Бородин С.В., Кобликов А.С., Москалькова Т.Н. / Под ред. В.П. Божьева. - М.: Спарк, 1998. - 574 с.
3. Криминалистика: Учебник для вузов / И.Ф.Герасимов, Л.Я.Драпкин, Е.П.Ищенко /Под ред И.Ф. Герасимова, Л.Я. Драпкина. -М.: Высшая школа, 1994. -С.88.
4. Криминалистика / Под ред. В.А.Образцова. - М.:Юристь, 1997. - 760 с.
5. Якупов Р.Х. Уголовный процесс. Учебник для вузов. -М.: Издательство Зерцало, 1999. -С.174.
6. Безлепкин Б.Т. Уголовный процесс России. Общая часть и досудеб-ные стадии: Курс лекций. - М.: Международный Университет Бизнеса и Управления, 1998. - 320 с. 163.

7. Уголовный процесс: Учебник для вузов / Алексеева Л.Б., Давыдов В.А., Дьяченко М.С., Ивлиев Г.П., Лупинская П.А. / Под ред. П.А. Лупинской. - М.: Юристъ, 1995. - 544 с. 119.
8. Михеєнко М.М., Нор В.Т., Шибіко В.П. Кримінальний процес України: Підручник. - К.:Либідь, 1999. - 536 с.
9. Белкин Р.С. Собрание, исследование и оценка доказательств. -М.: Наука, 1966. -С.29.
10. Белкин Р.С. Курс криминалистики / Р. С. Белкин // . - М.: Юристъ, 1997. -Т.2: Частные криминалистические теории. - С.117.
11. Образцов В.А. Выявление и изобличение преступника. – М.: Юристъ, 1997. –С.27.
12. Криминалистика: Учебное пособие /Под ред. А. В. Дулова. – Минск: “Экоперспектива”, 1998. -С.94.
13. Уголовный процесс. Учебник /Басков В. И., Гуценко К. Ф., Ковалев М. А., Куцова Э. Ф., Трусов А. И., Ульянова Л. Т. –М.: Издательство Зерцало, 1999. – С.206.
14. Уголовно-процессуальное право: Учебник /Алексеева Л.Б., Давыдов В.А., Дьяченко М.С., Ивлиев Г.П. и др. /Под ред П.А. Лупинской. –М.: Юристъ, 1998. –С.303.
15. Безлепкин Б. Т. Уголовный процесс. Общая часть и досудебные стадии (курс лекций). –М.: Международный Университет Бизнеса и Управления, 1998. –С.204.
16. Уголовный процесс: Учебник для вузов / Под ред.В.П. Божьева –М.: Спарк, 1998. – С.275-276.